nieuws

Kan zwerfvuil nog gebannen worden zonder statiegeld?

nieuws

Om komaf te maken met zwerfvuil focust Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA) in eerste instantie op handhaving, sensibilisering en preventie. Op een beslissing over de invoering van statiegeld is het wachten op een nieuwe studie die het effect van zo'n systeem moet aantonen. Ondertussen blijft de roep om statiegeld in te voeren luid klinken. Ook Ferm, dat zich pas aansloot bij de 'Yes we can'-campagne van de Statiegeldalliantie, vindt het hoog tijd dat ons land het voorbeeld van onze noorderburen volgt.

22 APRIL 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 23 APRIL 2021 8:47

Lees meer over:
natuur
zwerfvuil

Uit de meest recente cijfers van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) blijkt dat er 11 procent meer zwerfvuil werd opgehaald in 2019 dan in 2017. Deze cijfers staan in contrast met de doelstelling om 20 procent minder zwerfvuil te hebben tegen 2020 ten opzichte van 2015, stelt parlementslid Tinne Rombouts (CD&V) in de commissie Leefmilieu van het Vlaams parlement. "Daarbij is dan nog geen rekening gehouden met het meer 'out-of-home'-leven in coronatijd", zegt ze.
Nederland heeft al een versnelling hoger geschakeld in de strijd tegen zwerfvuil en voert vanaf 1 juli 2021 statiegeld in op kleine plastic flesjes van minder dan één liter. Het systeem wordt eind 2022 uitgebreid naar blikjes en grote flessen.

Vlaanderen op de rem voor statiegeld

In Vlaanderen stelde de vorige regering het verpakkingsplan 2.0 op, dat de sector tot 2023 de tijd geeft om zelf met oplossingen te komen om het probleem aan te pakken. Daar wil de huidige beleidsploeg niet van afwijken want "we moeten de spelregels niet veranderen terwijl het spel wordt gespeeld", klinkt het bij meerderheidspartij N-VA.
Bevoegd minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA) wijst er ook op dat er momenteel een update gemaakt wordt van een studie uit 2015 op basis van recente inzichten. "Dat bestaat onder meer uit het verzamelen van informatie over welke landen in Europa ondertussen zijn overgegaan op een alternatief systeem of een statiegeldsysteem", aldus Demir. "We gaan ook na welke bijkomende gegevens beschikbaar zijn over de samenstelling van zwerfvuil in landen waar statiegeld is ingevoerd. Het is heel raar, maar wij vinden op dit moment ook geen cijfers over wat het effect is geweest op het zwerfvuil in landen waar men bijvoorbeeld dat statiegeld of een ander systeem heeft ingevoerd."

> **Wie vuilnis op de grond gooit, moet echt wel gaan beseffen dat het wel degelijk leidt tot heel strenge geldboetes**

Zuhal Demir (N-VA) - Vlaams minister van Omgeving

Voor de minister is het belangrijk om te weten wat het effect is op de cijfers. “Is er dan minder zwerfvuil? Dat zou zo wel moeten zijn, vind ik. Anders zet je heel het systeem op zijn kop om je te focussen op dat zwerfvuil.” Aan de administratie gaf ze alvast opdracht om dat na te gaan. Verder lopen gesprekken met Nederland, de andere gewesten, de distributiesector en Fost Plus, verantwoordelijk voor de inzameling en recyclage van huishoudelijke verpakkingen.

“Focus op handhaving”

Rombouts polste in bij bevoegd minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA) welke bijkomende maatregelen ze in tussentijd zal nemen om de doelstelling te halen. Eerder werd op federaal niveau al beslist om de GAS-boetes voor zwerfvuil op te trekken van 350 naar 500 euro, op vraag van Demir.

De minister verwijst ook naar verschillende projecten en sensibiliseringscampagnes, die onder meer door OVAM en Mooimakers, een initiatief van Vlaanderen tegen zwerfvuil, gevoerd worden. Verder wordt ook begeleiding voorzien voor gemeenten in de aanpak van hun zwerfvuilbeleid en wordt onderzocht hoe de handhaving kan geoptimaliseerd worden.

“Vanaf september leggen we de focus op de handhaving”, aldus Demir. “Het is de bedoeling om de extra budgetten die ik vraag, in te zetten op het sluitstuk van de zwerfvuilaanpak. Wie vuilnis op de grond gooit, moet echt wel gaan beseffen dat de tijd van vrijheid, blijheid voorbij is, dat niemand dat aanvaardt en dat het wel degelijk leidt tot heel strenge geldboetes of een alternatieve straf zoals meelopen met onze vrijwilligers van Mooimakers.” De minister stipt aan dat een grootschalige handhavingscampagne choquerend kan overkomen. “Maar ik denk dat je soms moet choqueren om het effect te bereiken”, klinkt het.

> **Statiegeld reduceert de drankverpakkingen in de natuur met 70 tot 90 procent. Er hoeft dus niks meer ‘bestudeerd’ of ‘geëvalueerd’ te worden**

Tom Zoete - Recycling Netwerk Benelux

“Boetes hebben geen afwerend effect als de pakkans laag is”

Volgens Recycling Netwerk Benelux (RNB) haalt een aanpak van sensibilisering en boetes niet veel uit. “Een blikje weggooien is op een seconde gebeurd en niemand hangt er zijn naamkaartje aan. Het is veel moeilijker te betrappen dan bijvoorbeeld een auto die een half uur verkeerd geparkeerd staat. Of de boete nu 500 of 1.000 euro is, dat maakt dus geen verschil”, zegt Tom Zoete van RNB.

Volgens de milieuorganisatie is statiegeld de enige oplossing om de zwerfvuilproblematiek ten gronde aan te pakken. “Het probleem is zo klaar als een klontje en de oplossing ook. Statiegeld reduceert de drankverpakkingen in de natuur met 70 tot 90 procent volgens onderzoek in opdracht van de Nederlandse overheid”, aldus Zoete. “Er hoeft dus niks meer ‘bestudeerd’ of ‘geëvalueerd’ te worden. Alle noordelijke landen gebruiken nu het beproefde recept van statiegeld. Al 205 burgemeesters vragen om Vlaanderen en België met statiegeld weer proper te krijgen.”

De Statiegeldalliantie, waarvan RNB trekker is, verenigt 1.125 bedrijven, gemeenten en organisaties in België en Nederland die samen ijveren voor de invoering van statiegeld. Ook Ferm, voorheen KVLV, is sinds 2017 lid en zet de schouders onder de ‘Yes we can’-campagne van de alliantie.

“Zwerfvuil drukt zwaar op milieu en natuur”, klinkt het bij het vrouwennetwerk. “Het vervuilt en ontsiert en is gevaarlijk voor dieren. Jaarlijks sterven bijvoorbeeld honderden koeien met blik of glas in hun maag. Zwerfvuil belandt in beken en rivieren en zo in zeeën en oceanen. Daar breekt het af tot microplastic. Die microplastics komen via vis- en schaaldieren in ons bord. Wat dat betekent voor onze gezondheid is voorlopig nog onbekend.”

De Europese richtlijn over wegwerpplastics eist 90 procent gescheiden inzameling van plastic flessen tegen 2029. “Statiegeld komt er dit decennium dus sowieso in alle EU-lidstaten, want alleen dat systeem haalt die hoge percentages. Intussen voerden al vele EU-lidstaten statiegeld in. Hoog tijd dat ook ons land volgt. Samen met de Statiegeldalliantie roepen we de bevoegde ministers op om snel te beslissen”, besluit Ferm.

Bron: Eigen verslaggeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada